เดลินิวส์ C1

ฉบับที่ 20,852 วันพุธที่ 15 พฤศจิกายน พ.ศ. 2549 หน้า 34

ก 7252

น้ำส้มควันไม้... ภูมิปัญญาชาวบ้านใช้ไล่แมลงพืชผักสดงาม- ทดแทนสารเคมีสู่ฟู้ดเซฟตี้

ในภาวะปัจจุบัน เกษตรกรต้องแสวงหาวิธีกำจัดศัตรูพืชและบำรุงพืชแบบทันสมัย เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีทั้งปริมาณและคุณภาพด้วยการใช้สารเคมี แต่เมื่อเวลาผ่านไปสารเคมีกลับสร้างปัญหาให้กับเกษตรกร และสิ่งแวดล้อมตามมามากมาย เมื่อคิดย้อนกลับไปใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นแบบอดีตเข้าแก้ไข จึงถูกเรียกหาและนำกลับมาใช้กันอีก ไม่ว่าจะเป็นการสุมไฟไล่แมลง หรือล่าสุด คือการนำน้ำส้มควันไม้มาฉีดพ่นไล่แมลงป้องกันศัตรูพืชที่มาทำลายผลผลิตแทนการใช้สารเคมีที่นิยมกันในปัจจุบัน

นายสรณพงษ์ บัวโรย นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม กล่าวว่า น้ำส้มควันไม้ (Wood vinegar) เป็นของเหลวใสสีเหลืองปนน้ำตาล ได้จากกระบวนการสลายตัวของไม้ด้วยความร้อนหรือการเผาไหม้ไม้ฟืนในสภาพอับอากาศหรือการไพโรไลซิสของไม้ (Wood pylolysis) โดยการดักเก็บควันขณะที่เผาถ่าน ส่วนอุณหภูมิที่เหมาะสมในการเก็บควัน คือ ช่วงปากปล่อง 80-150 องศาเซลเซียส และอุณหภูมิภายในเตา 300-400

องศาเซลเซียส หรือเก็บในช่วงที่ควันไฟมีกลิ่นฉุน ซึ่งแสดงว่าไม้ที่เผาถ่านเริ่มติดไฟดีแล้วและเก็บไปเรื่อย ๆ จนควันไฟเป็นสีฟ้าซึ่งแสดงว่าฟืนเริ่มเป็นถ่านหมดแล้ว

หลังได้น้ำส้มควันไม้แล้วไม่ควรนำไปใช้ฉีดพ่นป้องกันแมลงศัตรูพืชทันที เพราะในน้ำส้ม

[ต่อด้านหลัง]

ควันไม้ที่สกัดได้ใหม่ ๆ จะมีความเป็นกรดด่างสูง และมีน้ำมันดินหาก นำไปฉีดพ่นน้ำมันดินจะไปอุดตันที่ปากใบพืชทำให้พืชเหี่ยวเฉาและตายได้ จึงควรนำน้ำส้มควันไม้ไปหมักในถังขนาด 200 ลิตร แล้วใส่ผงถ่านในถังหมักประมาณ 25–30 เปอร์เซ็นต์ เพราะถ่านจะช่วยปรับความเป็นกรดเป็นด่างและกรองตะกอนน้ำมันดินออกโดยใช้เวลา 45–90 วัน ระหว่างนี้จะพบว่าน้ำส้มควันไม้ที่หมักจะมีไขมันลอยอยู่ด้านบนให้ตักใส่ภาชนะเก็บไว้ต่างหาก เพราะสามารถนำไปใช้อาบน้ำสัตว์หรือราดกำจัดปลวกได้ผลดี ส่วนน้ำส้มควันไม้บริสุทธิ์คุณภาพดีเมื่อวัดค่า PH ต้องมีความเป็นกรดด่างอยู่ที่ 2.5–3.5 และความถ่วงจำเพาะ 00015–00025 จะแตกต่างกันก็ตามชนิดของไม้ที่เป็นวัตถุดิบ

ด้าน **นายธนู พยนต์ยิ้ม** เกษตรกร ต.ยี่สาร อ.อัมพวา จ.สมุทรสงคราม กล่าวว่า ต.ยี่สาร เกษตรกรส่วนหนึ่งมีการปลูกป่าชายเลน และเผาถ่านไม้โกงกางที่ปลูกเอง ซึ่งเป็นถ่านคุณภาพดีออกจำหน่าย ปัจจุบันมีการสกัดน้ำส้มควันไม้ซึ่งเป็นประโยชน์ที่ได้จากการเผาถ่านสำหรับนำมาไล่แมลงศัตรูพืช ถือเป็นนวัตกรรมภูมิปัญญาชาวบ้านที่น่าสนับสนุนเพราะไม่มีสารพิษตกค้างให้เป็นอันตรายแก่ร่างกายทั้งตัวเกษตรกรและผู้บริโภค

สำหรับประโยชน์ของน้ำส้มควันไม้นั้นสามารถนำไปใช้ได้ทั้งในครัวเรือน, ภาคอุตสาหกรรม, ภาคการเกษตรและปศุสัตว์ แต่ชาวสมุทรสงครามนิยมใช้เพื่อการเกษตรโดยเฉพาะชาวสวนส้มโอ นอกจากนี้คุณสมบัติพิเศษของน้ำส้มควันไม้ยังมีลักษณะเป็นแหล่งรวมสารที่สำคัญ เช่น กรดซิตริกและเมทานอลที่สามารถทำลายเชื้อรา เชื้อแบคทีเรียและเชื้อไวรัส, สารฟอร์มาลดีไฮด์สามารถควบคุมการเจริญเติบโตของพืช, สารเอธิลเอ็นวาเลอเรตเร่งการเจริญเติบโตของพืชและน้ำมันทาที่ช่วยเกาะติดใบทำให้น้ำส้มควันไม้มีประสิทธิภาพในการทำงานดียิ่งขึ้น

ส่วนวิธีใช้ก็ไม่ยากเพียงนำน้ำส้มควันไม้ผสมน้ำสะอาดตามสัดส่วนการใช้งาน เช่น ผสมน้ำ 20 เท่าราดทำลายปลวกและมดที่มารบกวน, ผสมน้ำ 50 เท่าป้องกันแมลงและสัตว์มีพิษ, ผสมน้ำ 100 เท่าราดโคนต้นไม้รักษาโรคราและโรคเน่ารวมทั้งป้องกันแมลงไม่ให้มาวางไข่ และผสมน้ำ 200 เท่า ซึ่งความเข้มข้นระดับนี้สามารถใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย เช่น ฉีดพ่นที่ใบพืชและพื้นดินรอบ ๆ โคนต้นทุก ๆ 7–15 วัน/ครั้ง ขับไล่แมลงที่มารบกวน ป้องกันและกำจัดเชื้อราโดยรวมทั้งยังกระตุ้นความต้านทานและการเจริญเติบโตของพืช เป็นต้น

อย่างไรก็ตามนวัตกรรมภูมิปัญญาในการสกัดน้ำส้มควันไม้นี้ได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณจากสมัชชาอาหารปลอดภัยสมุทรสงคราม ในการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนเกษตรกรได้ใช้น้ำส้มควันไม้ไล่แมลงแทนการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชแต่ไม่ว่าน้ำส้มควันไม้จะมีประโยชน์มากมายเพียงไร เกษตรกรบางรายก็ยังสงสัยเนื่องจากยังเข้าใจว่าการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชแบบเดิมนั้นเห็นผลเร็วกว่า แต่หารู้ไม่ว่าสารเคมีนั้น นอกจากจะทำลายตนเองทางตรงและทางอ้อมแล้ว ยังส่งผลกระทบต่อผู้บริโภค ส่วนน้ำส้มควันไม้เพียงสารไล่แมลงไม่ให้มารบกวนพืชไม่ใช่สารฆ่าแมลงจึงไม่เป็นอันตรายสุขภาพเกษตรกรและผู้บริโภคอีกทั้งยังเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ดังนั้นเกษตรกรจึงควรให้ความสนใจและนำน้ำส้มควันไม้มาแทนการใช้สารเคมี เพื่อที่จังหวัดสมุทรสงครามจะได้เป็นเมืองแห่งอาหารปลอดภัยจากสารพิษ.

มานพ จันทร์ฤทธิ์